

BEDÖMARGRUPPENS YTTRANDE Avdelning
Utvärderingsavdelningen

Lärosäte: Uppsala universitet
Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet samhällskunskap.
Samlat omdöme: Ifrågasatt kvalitet
<p>Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Förutsättningar vara inte tillfredsställande.</p> <p>Bedömargruppen anser att lärosätet har en acceptabel bemanning inom UVK, med en handfull lärare med större omfattning undervisning. Personalen är huvudsakligen tillsvidareanställd, vilket bidrar till stabilitet och kontinuitet. Flertalet lärare har dock en mindre mängd undervisningstid i utbildningen, emellanåt bara en eller ett par procent av en heltidstjänst. Bedömargruppen ser en risk att utbildningen, kan upplevas som splittrad och att det kan vara svårt att säkerställa progressionen. Bedömargruppen ser också positivt på att majoriteten av lärarna har en lärarexamen och är disputerade, främst i didaktik, men också i till exempel historia, utbildningssociologi eller specialpedagogik. En resurs är de adjungerade adjunkterna i form av yrkesverksamma ämneslärare. När det gäller personalen inom inriktningen samhällskunskap är antalet lärare och deras vetenskapliga och pedagogiska ämneskompetens adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt. Däremot är den ämnesdidaktiska kompetensen inte tillfredsställande kompetensmässigt. Till stor del är det en verksam gymnasielärare som ensam ansvarar för det yrkesrelaterade innehållet och för ämnesdidaktiken. Lärosätet har brister i den professionsrelaterade kompetensen, som de själva är medvetna om. Lärosätet har planer på att anställa ytterligare en adjungerad adjunkt, för att öka professionskompetensen i utbildningen. På både kort och lång sikt måste den vetenskapligt ämnesdidaktiska kompetensen stärkas vid lärosätet, för att studenterna ska få den kompetens som behövs för att verka som samhällskunskapslärare.</p> <p>Utbildningsmiljön är inte tillfredsställande enligt bedömargruppen till följd av att den vetenskapligt ämnesdidaktiska miljön brister. Det finns enligt självvärderingen en tydlig koppling inom UVK mellan olika forskningsprojekt och kurser vilket bidrar till en god utbildningsmiljö. Lärare som är aktiva forskare inom områden som är centrala för utbildningen deltar på kurserna, vilket ger goda förutsättningar för en forskningsanknuten undervisning. Det framkommer däremot i intervjun att kopplingen mellan den forskning som bedrivs och utbildningen inte är tillräckligt tydlig för studenterna och bedömargruppen uppmanar lärosätet att se över hur man synliggör att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning. För inriktningen samhällskunskap bottnar lärarna i en vetenskaplig miljö på ämnesnivå där de bedriver forskning inom ämnesområden som har betydelse för samhällskunskapsämnet vid lärosätet. De flesta lärare, framför allt inom statsvetenskap, är ansvariga för kurser som har koppling till deras egna forskningsområden. Det finns också en</p>

koppling mellan studenternas val av ämnesområden under det självständiga arbetet och den forskning som bedrivs vid lärosätet. Lärosätet håller på att bygga upp en mer yrkesinriktad miljö, bland annat genom ett nätverk med samhällskunskapslärare i Uppsala kommun. Den vetenskapligt ämnesdidaktiska miljön har däremot brister, eftersom det saknas disputerade lärare inom forskningsfältet. Fakulteten för utbildningsvetenskaper har därför gjort särskilda satsningar på ämnesdidaktisk kompetensutveckling under de senaste åren. Syftet med satsningarna är att stärka den ämnesdidaktiska forskningsbasen bland annat i lärarprogrammen. Utöver detta har fakulteten för utbildningsvetenskaper under 2018 erbjudit en kurs i ämnesdidaktik, som har genomförts av bland annat lärare som finns på de institutioner som ger lärarutbildningen. I intervjuerna med lärarna framkommer att det är några enstaka lärare som har genomfört kurserna. Bedömaregruppen ser de här insatserna från lärosätet som ett steg i rätt riktning, men att detta fortfarande är ett utvecklingsområde som måste åtgärdas.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat vara inte tillfredsställande.

Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, uppfylls. Lärosätet visar ett genomtänkt upplägg och en progressionstanke i sin självvärdering, där de första blocken ger bredd medan de senare blocken fördjupar kunskaperna. Bedömaregruppen noterar däremot svagheter i en uttalad medvetenhet om delarna och deras relation till en helhet. Det finns till exempel ingen förklaring till att fördjupningen bara sker i statsvetenskap eller sociologi. Bedömaregruppen saknar också till viss del ett resonemang om hur lärosätet ger studenterna möjligheter att få insikt i forsknings- och utvecklingsarbete. Bedömaregruppen anser sammantaget att utbildningen, trots vissa svagheter, i sin helhet möjliggör och säkerställer måluppfyllelse.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet är uppfyllt, genom att utbildningen i vetenskaplig teori och metod har förstärkts genom införandet av en särskild kurs under termin 7. Lärosätet visar på flera exempel på inslag i kurser, både UVK och VFU, som fokuserar på relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen. Bedömaregruppen uppmanar lärosätet att säkerställa att det tydligt framgår i de nya kursbeskrivningarna hur kvantitativa och kvalitativa metoder ska behandlas och examineras. Studenterna får kunskaper om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa metoder under sin utbildning även inom inriktningen samhällskunskap. Bedömaregruppen rekommenderar däremot att lärosätet framöver utvecklar hur de i ämnet samhällskunskap arbetar med relationen vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Bedömaregruppen anser sammantaget att utbildningen i sin helhet möjliggör och säkerställer måluppfyllelse.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat är uppfyllt genom att lärosätet beskriver flera kurser, både UVK och VFU, som fokuserar på förmågan att tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat. Föreläsningar följs exempelvis upp av vetenskapliga samtal på seminarier med hjälp av instuderingsfrågor. Denna typ av moment finns i alla kärnans kurser. Lärosätets självständiga arbeten styrker i stort att målet nås, även om arbetena skiftar i kvalitet. Lärosätet använder sig i hög grad av seminarieformen för att träna studenterna att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över ämnesinnehåll, och i den senare

delen av ämnesutbildningen också av forskningsresultat. Detta gäller även ämnesdidaktiken, där det finns ett exempel som beskriver hur studenterna får lyfta fram positiva erfarenheter i ett seminarium efter genomförd VFU.

Målet att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls inte. Lärosätet fokuserar på ett ändamålsenligt sätt både inom UVK och VFU, på förmågan att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande. Utöver dessa kurser nämns också den ämnesdidaktiska utbildningen som studenten får i ämnet. Bedömaregruppen ser dock en utmaning i att ämnesdidaktiken skiljer sig åt mellan ämnen, och att det därför kan vara svårt att få till en bra progression när studenterna inte har samma förkunskaper. Ämnesdidaktiken har ett marginellt utrymme inom inriktningen samhällskunskap där studenterna endast får 7.5 högskolepoäng ämnesdidaktik i sin utbildning, och den ger också ett plottrigt intryck där den röda tråden och progressionen har brister. Enligt bedömaregruppen så har utbildningen därför brister i ämnesdidaktiskt innehåll. Trots att UVK bidrar till måluppfyllelse anser bedömaregruppen att bristerna inom inriktningen samhällskunskap är så omfattande att utbildningen i sin helhet inte möjliggör och säkerställer måluppfyllelse.

Målet att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls genom kurserna Mångfald och lärande och Specialpedagogik inom UVK. I den reviderade programstrukturen har den första kursen utgått, men under intervjuerna framkommer att det innehåll som fanns i kursen i stället ska genomföras som en strimma, utspridd över flera kurser. I utbildningen får studenterna en förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra och utveckla undervisningen och den pedagogiska verksamheten. Studenterna examineras under VFU genom skriftliga auskultations- och praktikrapporter, kopplade till ämnet, samt genom omdöme från besökande universitetslärare och VFU-handledare.

Målet för bedömningar utifrån relevanta aspekter och hållbar utveckling uppfylls genom att lärosätet beskriver flera kurser med teman som knyter an till målet. Ett exempel är kursen Ledarskap, där konventionerna om mänskliga rättigheter och barnens rättigheter enligt barnkonventionen behandlas och där lärares juridiska rättigheter och skyldigheter diskuteras.

Lärosätet bedriver ett medvetet jämställdhetsarbete ur flera perspektiv, till exempel rekrytering, bemanning, kursplaner, schemaläggning och kurslitteratur. Perspektivet ingår i flera kurser, både inom UVK och VFU. I ämneskurserna får studenterna kunskaper om jämställdhetsperspektivet på ett tydligt sätt.

Det finns på lärosätet ett fungerande system av utvärderingar där återkoppling sker till relevanta intressenter, till exempel studenter, institutioner och VFU-samordnare. Ett gott exempel är den externa utvärdering som genomfördes för ett par år sedan och som visade på ett behov av en översyn av hela UVK och en tydligare överensstämmelse mellan utbildningens olika delar. Lärosätet har planer på att be om systematiska studentåterkopplingar på de inledande kurserna i samhällskunskap, men beskrivningar av systematisk uppföljning och hur detta eventuellt omsätts i åtgärder saknas vad gäller inriktningen samhällskunskap. Lärosätet brister i sin beskrivning av hur de konkret arbetar i ämnet samhällskunskap med att studenterna ska slutföra sin utbildning inom planerad studietid. I självvärderingen hänvisar lärosätet visserligen till det stöd som finns på program- och lärosätetsnivå, men det finns ingen redogörelse av vilken roll samhällskunskapsämnet har i sammanhanget. Bedömaregruppen rekommenderar lärosätet att se över frågan om återkoppling

vad gäller inriktningen samhällskunskap men gör ändå bedömningen att lärosätet uppnår en tillräcklig nivå.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet studentperspektiv vara tillfredsställande.

Lärosätet tar på ett ändamålsenligt sätt hand om studentperspektivet, både på individnivå och studentkårsnivå, men utvecklingsmöjligheter finns bland annat när det gäller information till studenterna. Utöver deltagande i olika organ nämns de regelbundna studentdialogerna som genomförs med prefekten flera gånger per termin. Det råder däremot olika uppfattningar om studenternas möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande. Statsvetenskapliga institutionen verkar utifrån självvärderingen ha god dialog med studentsammanslutningen LärSam. En studentrepresentant därifrån deltar i blockämnesrådet som hålls en gång per termin och i ett didaktikråd som arbetar med att koppla ihop den didaktiska strimman under utbildningen. Enligt självvärderingen har studenterna bland annat bidragit till den senaste utvecklingen av ämnesdidaktiken inom samhällskunskapen. För att ytterligare stärka studentinflytandet skulle det vara positivt om en studentrepresentant också kunde delta på sociologiämnets utvärderande möte med kursansvariga, studierektor och studievägledare samt på högre nivå om beslut som fattas om utbildningen. Bedömaregruppen menar att studenterna bör få en bättre information från lärosätets sida om vilka forum och råd de har möjligheter att delta i.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan vara tillfredsställande.

Utbildningen vid lärosätet är till stor del utformad och genomförs på ett sådant sätt att den är användbar och utvecklar studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Det finns flera konkreta exempel på samverkan med arbetslivet. Utöver VFU-organisationen nämner lärosätet att de adjungerade adjunkterna, partnerskolorna och uppdragsutbildningarna är viktiga.

Utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Lärosätet anger i självvärderingen att det är 200 ämneslärarstudenter som läser någon av de tre UVK-terminerna. Lärosätet redovisar i både lärartabellen och självvärderingen en personalstyrka på cirka 40 lärare, där en handfull lärare har mer undervisning inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK). De flesta lärare har en mindre mängd undervisningstid i utbildningen, emellanåt bara en eller ett par procent av en heltidstjänst. Bedömaregruppen ser en viss risk att utbildningen, genom att så många lärare deltar, kan upplevas som splittrad av studenterna och att det kan vara svårt att säkerställa progressionen. Den uppfattningen kom också fram vid intervjun.

Personalen är huvudsakligen tillsvidareanställd, vilket bedömaregruppen menar bidrar till stabilitet och kontinuitet. Majoriteten har en lärarexamen och är disputerade, främst i didaktik men också i t.ex.

historia, utbildningssociologi eller specialpedagogik. En resurs är de adjungerade adjunkterna i form av yrkesverksamma ämneslärare, som tillsammans med universitetsadjunkterna säkrar professionsanknytningen.

Lärosätet har en tydlig strategi för kompetensförsörjning när det gäller både vetenskaplig och professionsrelaterad kompetens. Lärosätet har en plan för kompetensutveckling där alla lektorer får minst 20 procent kompetensutvecklingstid. Vissa undantag finns däremot i lärartabellen. Bedömargruppen ser positivt på att lärosätet säkerställer den högskolepedagogiska kompetensen genom att ställa krav på motsvarande kurser för nyanställning som lektor och att de flesta lärare som undervisar på kurserna inom UVK har genomgått den högskolepedagogiska kursen.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning. Självvärderingen visar tydligt på kopplingen mellan olika forskningsprojekt och kurser inom UVK. Lärare som är aktiva forskare inom områden som är centrala för utbildningen deltar på kurserna, vilket ger goda förutsättningar för en forskningsanknuten undervisning. Det framkommer däremot i intervjuerna att kopplingen mellan den forskning som bedrivs och utbildningen inte är tillräckligt tydlig för studenterna och bedömargruppen uppmanar lärosätet att se över hur man säkerställer att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

De adjungerade lärarna bidrar med yrkesrelevant och praktisknära kompetens. Systemet med att bemanna de flesta kurser med både lektorer och adjungerade lärare för att garantera bästa möjliga vetenskapliga och professionella förankring är en god tanke. Bedömargruppen menar att den seminarieriet för adjungerande lärare, adjunkter och VFU-handledare som bedrivs är ett bra exempel på kompetensutveckling och på hur man kan arbeta med att knyta samman forskning med utbildning. Ämneslärarkollegiet är en annan viktig arena för att koppla samman adjunkter med lektorer, enligt lärosätet.

Lärosätet beskriver ett projekt där studenterna ska få möjlighet att delta i gymnasieskolans verksamhet även under campusförlagda kurser, vilket bidrar ytterligare till den professionsinriktade miljön. I nuläget genomförs detta enbart vid partnerskolor, vilket gör att bara en del av studenterna får den möjligheten. I självvärderingen framgår det att projektet ska spridas till övriga samarbetskommuner under kommande terminer, något som bedömargruppen ser som positivt. I självvärderingen nämns även ett antal andra projekt kopplade till skolan.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.*

Lärosätet beskriver i självvärderingen ett nytt upplägg där utbildningen i vetenskaplig teori och metod har förstärkts genom införandet av en särskild kurs under termin 7, men där den vetenskapliga och

professionsmässiga anknytningen behållits i övriga kurser inom UVK. Kursen har ännu inte genomförts, eftersom en ny programstruktur infördes hösten 2017. Lärosätet ger i självvärderingen flera relevanta exempel på inslag i kurser, både i den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) och i den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). VFU fokuserar på relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen. Där uppmanas studenterna att jämföra teoretiska perspektiv på olika innehåll samt diskutera deras relationer till undervisningen. Flera olika typer av examinationer beskrivs, men bedömggruppen saknar konkreta lärandemål som kopplar till relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Det blir därför ett utvecklingsområde. Till viss del kan lärandemålen dock utläsas av beskrivningen av examinationerna.

Det framgår inte explicit i underlagen på vilket sätt kvantitativa och kvalitativa metoder kommer att behandlas i det framtida kursupplägget, vilka lärandemål som kommer att finnas på kurserna eller hur de kommer att examineras. Bedömggruppen uppmanar lärosätet att, i samband med kursplanarbetet, säkerställa att det tydligt framgår i de nya kursbeskrivningarna hur kvantitativa och kvalitativa metoder ska behandlas och examineras.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

Lärosätet beskriver i självvärderingen flera kurser som fokuserar på förmågan att tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat. Kurserna finns både inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) och den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU).

Självvärderingen ger en mängd konkreta exempel på olika typer av undervisnings- och examinationsformer, exempelvis följs föreläsningar upp av ett vetenskapligt samtal på seminarier med hjälp av instuderingsfrågor. Den här typen av moment finns i alla kärnans kurser. Men bedömggruppen menar att det behövs konkreta lärandemål och beskrivningar av hur de länkar till examinationerna. Till viss del kan det utläsas av beskrivningarna av examinationerna, exempelvis att kraven ökar på studentens förmåga att sätta forskningsresultat i relation till en kommande yrkesverksamhet.

Lärosätet beskriver på ett ändamålsenligt sätt ett utvecklingsarbete som genomförts de senaste åren, där språkets betydelse har uppmärksamats. Som i led i detta har de språkliga kraven förtydligats i kursplanerna.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Lärosätet beskriver i självvärderingen flera kurser som fokuserar på förmågan att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande. Kurserna finns både inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) och den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). Under intervjuerna visar lärosätetsföreträdarna självinsikt genom att ta upp problemet med att ämnesdidaktiken skiljer sig åt mellan ämnen, och att det därför kan vara svårt att få till en bra progression när studenterna inte har samma förkunskaper när de läser kurser inom UVK.

Bedömargruppen ser positivt på att det finns en ramkursplan för de VFU-kurser som är knutna till ämnena. Diskussioner förs på ledningsnivå om ramar även för ämnesdidaktiken, men för tillfället finns det bara ett krav på minst 7,5 högskolepoäng ämnesdidaktik. Ett utvecklingsområde som även lärosätet tar upp är därför att säkerställa progressionen mellan allmändidaktiken och ämnesdidaktiken. Bedömargruppen instämmer i detta och uppmanar lärosätet att säkerställa progressionen i utbildningen för alla studenter, oavsett ämneskombination.

Självvärderingen ger en mängd konkreta exempel på olika typer av undervisnings- och examinationsformer. Konkreta lärandemål är inte beskrivna, men kan till viss del utläsas av de examinerande uppgifterna. Ett exempel är kursen *Ledarskap*, där teoretiska perspektiv på undervisning och lärande behandlas. I kursen *Lärande och utveckling* ska studenterna bland annat visa exempel på hur didaktiska begrepp och resonemang kan tillämpas i konkreta undervisningssituationer. Ett annat konkret exempel är kursen *Specialpedagogik*, där didaktiska frågor om elever i behov av särskilt stöd diskuteras. Ett ytterligare exempel är kursen *Bedömning och utvärdering*, där man bland annat behandlar olika former för formativ och summativ bedömning och hur dessa påverkar den didaktiska verksamheten. Förmågan att omsätta de didaktiska studierna i konkret klassrumsundervisning behandlas även under VFU-kurserna.

Självvärderingen beskriver det systematiska arbetet med olika medier och digitala miljöer inom UVK, där man säkerställer studenternas förmåga att arbeta med digitala verktyg i undervisningen. Som stöd i arbetet har lärosätet anställt adjunkter vars uppgift är att stödja lärare och studenter och att säkerställa progressionen i utbildningen. Några av momenten bemannas med adjungerade lärare med erfarenhet från digitalisering i skolan, vilket bedömnarna ser som en styrka.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Lärosätet beskriver i självvärderingen flera kurser inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) och inom den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) som fokuserar på förmågan att kunna planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning. Utöver dessa kurser omnämns den utbildning som studenten får i ämnet. Ett utvecklingsområde är att tydliggöra hur progressionen mellan de didaktiska och metodiska inslagen i ämnet och motsvarande inslag i UVK säkerställs. Ett annat utvecklingsområde är att utveckla kopplingen rent innehållsligt mellan ämnesdidaktiken och allmändidaktiken. Detta nämner lärosätet i självvärderingen och det betonas under intervjuerna.

Bedömggruppen delar lärosätets bedömning att ett annat utvecklingsområde är progressionen i de moment som handlar om genomförande och utvärdering av undervisningen, vilket kan ske bland annat genom att utveckla VFU-kurserna.

Självvärderingen ger en mängd konkreta exempel på olika typer av undervisnings- och examinationsformer, och till viss del framgår lärandemålen av beskrivningen av innehållet och examinationen.

Lärosätet beskriver hur man säkerställer att studenterna har förmågan att stimulera varje elevs lärande och utveckling, genom konkreta exempel ur kurserna *Mångfald och lärande* och *Specialpedagogik*. I den reviderade programstrukturen har den första kursen utgått och det framgår inte hur och var motsvarande innehåll kommer att behandlas. Under intervjuerna framkommer att det innehåll som fanns i kursen i stället ska genomföras som en strimma, utspridd över flera kurser. Programkommittén har ett stort ansvar för att säkerställa att examensmålen även fortsättningsvis nås, något som bedömggruppen också vill understryka.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling.*

Lärosätet beskriver flera kurser med teman som knyter an till målet för demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet och hållbar utveckling. Ett exempel är kursen *Utbildningens framväxt och villkor*, där frågor diskuteras om hur social klass, kön och etnicitet har påverkat möjligheten till utbildning. Ett annat exempel är kursen *Ledarskap*, där konventionerna om mänskliga rättigheter och barnens rättigheter enligt barnkonventionen behandlas och där lärares juridiska rättigheter och skyldigheter diskuteras. Konkreta exempel tar också upp från flera andra kurser, till exempel kurserna *Specialpedagogik* och *Mångfald och lärande*.

Av beskrivningen går det till viss del att utläsa konkreta lärandemål och hur de examineras. Bedömggruppen anser att lärosätet på ett trovärdigt sätt visar på att utbildningen säkerställer att studenterna har förmågan att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter.

Självvärderingen ger också några exempel på kurser där man arbetar med de tre dimensionerna av hållbar utveckling (social, miljömässig och ekonomisk), men beskrivningen är relativt kortfattad och det framgår inte vad och hur man examinerar. Bedömggruppen anser att lärosätet bör säkerställa att detta finns.

I intervjuerna framkommer att man i det nya upplägget av termin 9 kommer att behandla hållbart utvecklingsarbete, men eftersom kurserna ligger en bit in i framtiden är inte detaljerna klara ännu. Bedömggruppen delar lärosätets bedömning att det är ett utvecklingsområde att problematisera hur dessa teman kan införas i undervisningen i gymnasieskolan.

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

Lärosätet bedriver ett medvetet jämställdhetsarbete ur flera perspektiv, till exempel rekrytering, bemanning, kursplaner, schemaläggning och kurslitteratur. Perspektivet ingår i flera kurser, både inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) och i den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU), där studenterna ska tillämpa ett fördjupat och medvetet ledarskap bland annat i relation till jämställdhetsfrågor. Beskrivningen innehåller konkreta exempel på examinationer, men flera av dessa behandlar andra aspekter än bara jämställdhet. Beskrivningen lyfter fram kursen *Mångfald och lärande* som en kurs där jämställdhet behandlas ingående. Kursen har i den nya strukturen utgått, men i intervjun framkommer det att innehållet i kursen i stället kommer att behandlas som en strimma och därmed ingå i flera kurser inom UVK. Programkommittén har ett stort ansvar för att säkerställa att examensmålen även fortsättningsvis nås. Bedömargruppen anser att lärosätet på ett ändamålsenligt sätt beaktar jämställdhetsperspektivet i sina kurser.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

Lärosätet beskriver utförligt ett system med olika typer av utvärderingar där återkoppling sker till relevanta intressenter, till exempel studenter, institutioner och VFU-samordnare. Systemet innefattar kursutvärdering, programutvärderingar som granskningar både på fakultetsnivå och av externa parter. Lärosätet ger ett par konkreta exempel på åtgärder som genomförts, exempelvis bedömning av VFU och vetenskapligt skrivande. Som utvecklingsområde har man identifierat den låga svarsfrekvensen och återkoppling till kommande kurstillfällen.

Självvärderingen tar också upp den externa utvärdering som genomfördes för ett par år sedan och som visade på ett behov av en översyn av hela UVK och en tydligare överensstämmelse mellan utbildningens olika delar (UVK, VFU och ämnesstudier). Vid intervjun framkommer att man efter att rapporten presenterats bjudit in till möten med studierektorer och ansvariga för UVK, för att öka kännedomen om varandras verksamheter. Man har även haft ett internat där man har diskuterat de ämnesdidaktiska självständiga arbetena.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Lärosätet redogör för hur man arbetar med genomströmningen på programmet. I beskrivningen lyfter man fram bl.a. avhopsanalyser, studiehandledningar och de policydokument som har utarbetats. Policydokumenten ska säkerställa att alla inblandade lärare är informerade om kursens genomförande och att all examination och betygsättning hanteras korrekt. I självvärderingen nämns också en digital bedömningsblankett som ska ge bättre förutsättningar för att i god tid fånga upp problem i VFU:n och utveckla lärandet. Som resultat av det kan studenter som har problem under VFU:n exempelvis få ett extra besök av en lärare.

Bedömargruppen anser att lärosätet har ett tillfredsställande arbete med att tillse att studenterna slutför utbildningen inom planerad studietid.

Bedömningsområde: Studentperspektiv**Studentperspektiv**

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Lärosätet beskriver i självvärderingen hur studentperspektivet tas om hand både på individnivå och studentkårsnivå. Kursvärderingar följs upp genom att de sammanställs till kursrapporter. Utöver deltagande i olika organ nämns de regelbundna studentdialogerna som genomförs mellan företrädare för studentkåren som arbetar med lärarutbildning och prefekten för lärarutbildningen. Institutionsledningen har under flera år lagt ner arbete på att involvera studenterna i kvalitet och utvecklingsarbete. Lärosätet redogör också för systemet med anställda studentcoacher som, utöver att vara ett stöd för lärostudenterna, också arrangerar seminarier för dem, något som bedömaregruppen ser positivt på. Som utvecklingsområde nämns att få fler studenter att engagera sig i utbildningsfrågor. De olika insatserna lärosätet gör för att involvera studenterna och ta reda på deras synpunkter anser bedömaregruppen är tillfredställande.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan**Arbetsliv och samverkan**

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

Lärosätet lyfter fram flera konkreta exempel på relevant samverkan. Utöver VFU-organisationen nämner man att de adjungerade adjunkterna, partnerskolorna och uppdragsutbildningarna är viktiga. Med de adjungerande adjunkterna får studenterna en direkt kontakt med personer som har aktuella kunskaper om förändringarna i skolan. Partnerskolesamarbetet ger också ett antal studenter möjligheter till att lära känna yrket och arbetsmiljön. Lärosätets medverkan i uppdragsutbildningar är ytterligare ett exempel på hur personalen kan hålla sig uppdaterad på förändringar i skolans värld. Bedömaregruppen anser att de exempel som lärosätet ger visar att utbildningen är utformad på ett sådant sätt att den utvecklar studentens förmåga att möta ett föränderligt arbetsliv.

Samlat omdöme utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömning med motivering: *Tillfredsställande*

Att bedömningsgrunder är tillfredställande eller inte och att mål uppfylls eller inte inom utbildningsvetenskaplig kärna vägs samman med motsvarande bedömningar inom ämnes- och ämnesdidaktiska studier. Denna sammanvägning framgår i det samlade omdömet för examenstillståndet, det vill säga för utbildningen i sin helhet.

Bedömaregruppen anser att lärosätet har en acceptabel bemanning, med en handfull lärare med större omfattning undervisning inom UVK. Personalen är huvudsakligen tillsvidareanställd, vilket bidrar till stabilitet och kontinuitet. Flertalet lärare har dock en mindre mängd undervisningstid i utbildningen, emellanåt bara en eller ett par procent av en heltidstjänst. Bedömaregruppen ser en risk att utbildningen, kan upplevas som splittrad och att det kan vara svårt att säkerställa progressionen. Bedömaregruppen ser också positivt på att majoriteten av lärarna har en lärarexamen och är

disputerade, främst i didaktik, men också i t.ex. historia, utbildningssociologi eller specialpedagogik. En resurs är de adjungerade adjunkterna i form av yrkesverksamma ämneslärare.

Bedömggruppen menar att lärosätet tydligt visar på kopplingen mellan olika forskningsprojekt och kurser inom UVK vilket bidrar till en god utbildningsmiljö. Lärare som är aktiva forskare inom områden som är centrala för utbildningen deltar på kurserna, vilket ger goda förutsättningar för en forskningsanknuten undervisning. Det framkommer däremot i intervjun att kopplingen mellan den forskning som bedrivs och utbildningen inte är tillräckligt tydlig för studenterna.

Bedömggruppen menar att målet för vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet är uppfyllt, genom att utbildningen i vetenskaplig teori och metod har förstärkts genom införandet av en särskild kurs under termin 7. Lärosätet visar på flera exempel på inslag i kurser, både UVK och VFU, som fokuserar på relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

Bedömggruppen uppmanar lärosätet att säkerställa att det tydligt framgår i de nya kursbeskrivningarna hur kvantitativa och kvalitativa metoder ska behandlas och examineras.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat är uppfyllt genom att lärosätet beskriver flera kurser, både UVK och VFU, som fokuserar på förmågan att tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat. Föreläsningar följs exempelvis upp av vetenskapligt samtal på seminarier med hjälp av instuderingsfrågor. Denna typ av moment finns i alla kärnans kurser.

Lärosätet fokuserar på ett ändamålsenligt sätt både inom UVK och VFU, på förmågan att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande. Utöver dessa kurser nämns också den ämnesdidaktiska utbildningen som studenten får i ämnet. Bedömggruppen ser en utmaning i att ämnesdidaktiken skiljer sig åt mellan ämnen, och att det därför kan vara svårt att få till en bra progression när studenterna inte har samma förkunskaper. Bedömggruppen ser positivt på att flera kurser inom UVK och VFU fokuserar på förmågan att kunna planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisningen.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet för att stimulera varje elevs lärande uppfylls genom kurserna *Mångfald och lärande* och *Specialpedagogik*. I den reviderade programstrukturen har den första kursen utgått, men under intervjuerna framkommer att det innehåll som fanns i kursen i stället ska genomföras som en strimma, utspridd över flera kurser.

Målet för bedömningar utifrån relevanta aspekter och hållbar utveckling uppfylls genom att lärosätet beskriver flera kurser med teman som knyter an till målet. Ett exempel är kursen *Ledarskap*, där konventionerna om mänskliga rättigheter och barnens rättigheter enligt barnkonventionen behandlas och där lärares juridiska rättigheter och skyldigheter diskuteras.

Lärosätet bedriver ett medvetet jämställdhetsarbete ur flera perspektiv, t.ex. rekrytering, bemanning, kursplaner, schemaläggning och kurslitteratur. Perspektivet ingår i flera kurser, både inom UVK och VFU.

Det finns på lärosätet ett väl fungerande system av utvärderingar där återkoppling sker till relevanta intressenter, t.ex. studenter, institutioner och VFU-samordnare. Ett gott exempel är den externa utvärdering som genomfördes för ett par år sedan och som visade på ett behov av en översyn av hela UVK och en tydligare överensstämmelse mellan utbildningens olika delar.

Lärosätet tar på ett ändamålsenligt sätt hand om studentperspektivet, både på individnivå och studentkårnivå. Utöver deltagande i olika organ nämns de regelbundna studentdialogerna som genomförs med prefekten flera gånger per termin.

Det finns flera konkreta exempel på samverkan med arbetslivet. Utöver VFU-organisationen nämner lärosätet att de adjungerade adjunkterna, partnerskolorna och uppdragsutbildningarna är viktiga.

Ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Samhällskunskapsämnets innehåll vid lärosätet består av statsvetenskap, sociologi, nationalekonomi, juridik och kulturgeografi. Den vetenskapliga och pedagogiska kompetensen bland personalen i samtliga dessa inblandade ämnen står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt och det bedöms vara fallet att respektive ämnesinstitution också har en god kompetensförsörjning på längre sikt.

De institutioner där ämnena ingår har däremot delvis bristande yrkesrelaterad kunskap om den svenska skolan bland sin personal. Lärosätet har egen insikt i detta, eftersom de själva skriver i sin självvärdering att behovet av lärarutbildad personal överstiger den statsvetenskapliga institutionens nuvarande kapacitet. Lärosätet planerar därför att anställa ytterligare en adjungerad adjunkt för att öka yrkeskompetensen.

Den ämnesdidaktiska kompetensen bedöms inte heller vara tillfredsställande kompetensmässigt. Till stor del är det en verksam gymnasielärare som ensam ansvarar för det yrkesrelaterade innehållet och för ämnesdidaktiken. Gymnasieläraren är anställd som adjunkt vid lärosätet och har huvudansvaret för ämnesdidaktiken, verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och kopplingen till yrkesverksamheten under utbildningen. Gymnasieläraren är inte disputerad.

I relation till innehållet i ämneslärarutbildningens ämnesdidaktik bedöms detta inte vara tillfredsställande. Lärosätet är också sårbart, eftersom det är en gymnasielärare som ansvarar för stora delar av den ämnesdidaktiska undervisningen. Bedömggruppen menar därför att lärosätet måste stärka den vetenskapliga ämnesdidaktiska kompetensen särskilt när det gäller det statsvetenskapliga och juridiska innehållet.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns inte en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs inte så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Lärosätet har en vetenskapligt inriktad miljö, där det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning. Lärarna bottnar i en vetenskaplig miljö på ämnesnivå där de bedriver forskning inom ämnesområden som har betydelse för samhällskunskapsämnet vid lärosätet. De flesta lärare, framför allt inom statsvetenskap, är ansvariga för kurser som har koppling till deras egna forskningsområden. Det finns också en koppling mellan studenternas val av ämnesområden under det självständiga arbetet och den forskning som bedrivs vid lärosätet.

Lärosätet håller på att bygga upp en mer yrkesinriktad miljö, bland annat genom ett nätverk med samhällskunskapslärare i Uppsala kommun. De bistår med ämnesdidaktisk och metodisk utbildning av studenterna. Lärosätet är också involverat i ett projekt där studenterna får göra auskultationer på en specifik skola i Uppsala som sedan följs upp.

Den vetenskapligt ämnesdidaktiska miljön har däremot brister, eftersom det saknas disputerade lärare inom forskningsfältet. Fakulteten för utbildningsvetenskaper har därför gjort särskilda satsningar på ämnesdidaktisk kompetensutveckling under de senaste åren. Syftet med satsningarna är att stärka den ämnesdidaktiska forskningsbasen bland annat i lärarprogrammen. Utöver detta har fakulteten för utbildningsvetenskaper under 2018 erbjudit en kurs i ämnesdidaktik, som har genomförts av bland annat lärare som finns på de institutioner som ger lärarutbildningen. I intervjuerna med lärarna framkommer att det är några enstaka lärare som har genomfört kurserna. Bedömggruppen ser de här insatserna från lärosätet som ett steg i rätt riktning, men det framkommer också i intervjuerna med lärarna och ledningen att detta fortfarande är ett utvecklingsområde som de anser måste åtgärdas. Bedömggruppen instämmer i detta.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.*

Studenterna får förutsättningar till både bredd och fördjupning av sina ämnesstudier. Bredden under de första två terminerna, relateras också till stor del till yrkesutövningen. I intervjuerna framkommer det att lärosätet har jobbat med helheten under de senaste åren, men menar att det fortfarande är ett utvecklingsområde. I fördjupningskurserna för däremot lärosätet bara ett resonemang om djupare specifik ämnesförståelse och inget om den helhetssyn som också ska uppnås. Det framstår för bedömggruppen att de första terminerna är mer lärarinriktade, det vill säga har ett mer praktiskt metodiskt innehåll än de övriga terminerna. Självvärderingen saknar i viss mån en uttalad medvetenhet om delarna och deras relation till helheten. Det finns till exempel ingen förklaring till att fördjupningen bara sker i statsvetenskap eller sociologi. När det gäller den statsvetenskapliga inriktningen som studenterna kan välja, framgår det heller inte tydligt hur lärosätet ger studenterna

möjligheter att få insikt i forsknings- och utvecklingsarbete. Granskningen av de självständiga arbetena genererade kritiska kommentarer kring måluppfyllelsen för cirka en fjärdedel av arbetena.

Lärosätet visar ändå sammantaget upp ett upplägg och en progressionstanke i sin självvärdering, där de första blocken ger bredd medan de senare blocken fördjupar kunskaperna. Särskilt positivt är att sociologiämnet jobbar med att uppsatsskisser och forskningsöversikter i ett tidigt skede ska förbereda studenterna på att tillägna sig ett vetenskapligt förhållningssätt, menar bedömaregruppen. Lärosätet använder sig även av olika examinationsformer, som seminarier och tentamina, för att säkerställa måluppfyllelsen, vilket vi i bedömaregruppen ser positivt på.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande att studenterna kan visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori och forskningsmetoder. Vetenskapsteori finns i utbildningen på ett tidigt skede integrerat i innehållet och i metodkurserna i statsvetenskap respektive sociologi. I sociologiämnet kommer det tydligt till uttryck med många och korta forskningsuppgifter, som gör att studenterna får en bredd i både kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder. Det finns även en progressionstanke här, eftersom studenterna i sociologifördjupningarna får prova ytterligare vetenskapsteoretiska- och forskningsmetodiska verktyg.

Däremot har lärosätet beskrivit relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen relativt vagt. Det finns exempel på oklarheter där lärosätet beskriver hur studenterna under ett moment arbetar med kunskapsbedömning baserat på beprövad erfarenhet i statsvetenskap, men vad som riktigt menas med det framkommer inte. Självvärderingen skriver också att de olika momenten syftar till att studenterna ska utveckla en vetenskaplig förståelse av erfarenheter av olika slag, men hur detta kopplas till beprövad erfarenhet framgår inte på ett tillfredsställande sätt. Granskningen av de självständiga arbetena genererade kritiska kommentarer kring måluppfyllelsen för cirka en tredjedel av arbetena.

Bedömaregruppen rekommenderar lärosätet att utveckla hur de i ämnet samhällskunskap arbetar med relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen i utbildningen.

Utbildningen möjliggör inte genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer inte genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Lärosätet beskriver att ämnesdidaktiken genomförs som en ämnesdidaktisk strimma om 7,5 högskolepoäng. Det ämnesdidaktiska innehållet ger däremot ett plottrigt intryck där den röda tråden och progressionen har brister. Lärosätet har sedan tidigare också uppmärksammat bristerna i den ämnesdidaktiska progressionen, vilket har lett till att lärosätet valt att samla det ämnesdidaktiska innehållet i den inledande delen av utbildningen (1–60 högskolepoäng). Det kan tänka sig vara en bättre lösning, men det kan också finnas uppenbara brister med det. Har studenterna till exempel fått

den helhetssyn på ämnet samhällskunskap som krävs när kursen 1–60 högskolepoäng är genomförd eller inte?

I intervjuerna framkommer det skilda uppfattningar vad gäller det ämnesdidaktiska innehållet. Å ena sidan framkom att studenterna endast får ett didaktikseminarium per kurs, vilket också har en mer allmändidaktisk inriktning i stället för en ämnesdidaktisk. Vidare framfördes att den ämnesdidaktiska kursen på 7,5 högskolepoäng har en övervägande teoretisk prägel och att den saknar metodiska inslag. I intervjuerna framkommer det också att lärosätet är medvetet om behovet av praktisk metodisk ämnesdidaktik, men att man ännu så länge inte har utvecklat den kompetensen inom ämnet samhällskunskap vid lärosätet. Detta kompenseras genom strävan mot att ta in allt fler lärare från gymnasiet under utbildningen. På lärosätet så kan också studenterna på statsvetenskap och sociologi välja om de vill skriva ett självständigt arbete med ämnesdidaktiskt fokus eller ett med ämnesfokus.

Det går att ställa sig frågan varför inte alla studenter måste ha ett ämnesdidaktiskt fokus på sina självständiga arbeten. Sammantaget får studenterna bara 7,5 högskolepoäng ämnesdidaktik i sin utbildning, vilket kan ses som ett ganska marginellt innehåll när studenterna ska utbildas till samhällskunskapslärare.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande att studenterna får kunskaper som kan bidra till att utveckla yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik. Lärosätets självständiga arbeten styrker i stort att målet nås, även om arbetena skiftar i kvalitet. Flera arbeten visar på att studenterna har både en överblick och en fördjupning i ämnesstudierna. De allra flesta arbetena visar också att studenterna har insikt i att arbeta vetenskapligt med olika forskningsmetoder samt är inlästa på aktuella forsknings- och utvecklingsarbeten. Majoriteten av de självständiga arbetena visar också upp en förmåga hos studenterna att relatera sina undersökningsresultat till yrkesverksamhet och kunskapsutveckling. Det ska samtidigt tilläggas att några av dessa självständiga arbeten inte lyckas med att nå detta mål.

Det framkommer i intervjuerna att det råder viss oklarhet om kravet på att en av uppsatserna ska vara ämnesdidaktisk. Under intervjuerna framkom att det är svårt att få veta vad som menas med ett ämnesdidaktiskt innehåll och att det är de olika institutionerna själva som definierar det.

Lärosätet använder sig i hög grad av seminarieformen för att träna studenterna att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över ämnesinnehåll, och i den senare delen av ämnesutbildningen också av forskningsresultat. Detta gäller även ämnesdidaktiken, där det finns ett exempel i självvärderingen som beskriver hur studenterna får lyfta fram positiva erfarenheter i ett seminarium efter genomförd VFU. Studenterna får också under sin ämnesutbildning prata med två

verksammas samhällskunskapslärare som under utbildningen kommer och föreläser om och diskuterar sina erfarenheter av att undervisa i sociologi och samhällskunskap på gymnasiet.

Utbildningen möjliggör inte genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer inte genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Lärosätet beskriver att ämnesdidaktiken genomförs som en ämnesdidaktisk strimma om 7,5 högskolepoäng. Det ämnesdidaktiska innehållet ger däremot ett plottrigt intryck där den röda tråden och progressionen har brister. Lärosätet har sedan tidigare också uppmärksammat bristerna i den ämnesdidaktiska progressionen, vilket har lett till att lärosätet valt att samla det ämnesdidaktiska innehållet i den inledande delen av utbildningen (1–60 högskolepoäng). Det kan tänka sig vara en bättre lösning, men det kan också finnas uppenbara brister med det. Har studenterna till exempel fått den helhetssyn på ämnet samhällskunskap som krävs när kursen 1–60 högskolepoäng är genomförd eller inte?

I intervjuerna framkommer det skilda uppfattningar vad gäller det ämnesdidaktiska innehållet. Å ena sidan framkom att studenterna endast får ett didaktikseminarium per kurs, vilket också har en mer allmäntdidaktisk inriktning i stället för en ämnesdidaktisk. Vidare framfördes att den ämnesdidaktiska kursen på 7,5 högskolepoäng har en övervägande teoretisk prägel och att den saknar metodiska inslag. I intervjuerna framkommer det också att lärosätet är medvetet om behovet av praktisk metodisk ämnesdidaktik, men att man ännu så länge inte har utvecklat den kompetensen inom ämnet samhällskunskap vid lärosätet. Detta kompenseras genom strävan mot att ta in allt fler lärare från gymnasiet under utbildningen. På lärosätet så kan också studenterna på statsvetenskapen välja om de vill skriva ett självständigt arbete med ämnesdidaktiskt fokus eller ett med ämnesfokus.

Även om lärosätet har hanterat detta genom att de studenter som inte skriver ett ämnesdidaktiskt arbete får två extra ämnesdidaktiska moment inlagda, går det att ställa sig frågan varför inte alla studenter måste ha ett ämnesdidaktiskt fokus på sina självständiga arbeten. Sammantaget får studenterna bara 7,5 högskolepoäng ämnesdidaktik i sin utbildning, vilket kan ses som ett ganska marginellt innehåll när studenterna ska utbildas till samhällskunskapslärare.

Att lärosätet arbetar med de ämnesdidaktiska inslagen och att de involverar studenterna i den processen är däremot positivt och ett steg i rätt riktning, enligt bedömargruppen. I intervjun med lärosätets ledning så framkommer det även att de gör ekonomiska satsningar på en ämnesdidaktisk forskarskola som de hoppas ska leda till att kompetensen inom detta område byggs upp underifrån.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Utbildningen vid lärosätet möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande att studenterna kan visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra och utveckla undervisningen och den pedagogiska verksamheten. Framför allt när lärosätet målet inom VFU, där

studenterna förbereds för detta genom att hålla i en "minilektion" och genom besök av universitetslärare på VFU-skolan som ger återkoppling på en genomförd lektion.

Studenterna examineras under VFU-kursen genom skriftliga auskultations- och praktikrapporter samt genom omdöme från besökande universitetslärare och VFU-handledare. I intervjun med lärarna framkommer det att lärosätet genomför trepartssamtal, där ett av dem är kopplat till ämnet och där institutionen för statsvetenskap är ansvarig för besöken. Institutionen har anställt en adjungerad lärare för dessa besök som ska stärka yrkets legitimitet. Denna adjungerade lärare arbetar även som lärare i gymnasieskolan, vilket gör att läraren kan diskutera frågor om beprövad erfarenhet med studenterna. Vad gäller den sista delen av målet som berör "...att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling" menar bedömarna att de studenter som inte får vara med eller vill vara med i partnerverksamheten bör ändå få samma kvalitativa utbildning som de övriga. Enligt bedömggruppen finns det också ett värde i att uppleva olika skolmiljöer, och då är det en fördel om studenterna får uppleva olika skolmiljöer i stället för en enda under hela utbildningen.

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande. Jämställdhetsperspektivet beskrivs innehållsmässigt i de olika ämneskurserna, men beskrivningarna skiljer sig en aning från varandra. Enligt lärosätet är jämställdhet mer integrerat i ämnesinnehållet under sociologin och statsvetenskapen, medan det inte beskrivs på samma sätt för ämnena nationalekonomi och juridik. Inom VFU finns det ett explicit lärandemål och examinationskriterium om att studenterna ska kunna skapa stimulerande lärmiljöer samt leda undervisningen i samhällskunskap med utgångspunkt i den aktuella gruppens förutsättningar och behov utifrån ett mångfalds- och jämlikhetsperspektiv. Under kulturgeografimomentet får också studenterna träna på olika metoder för gruppindelning som ska resultera i att inte skapa exkluderande situationer.

I intervjun med studenterna framkommer det också att de upplever att dessa frågor är en del av ämnesinnehållet. Det saknas däremot konkreta exempel på dessa aspekter i självvärderingen, vilket gör det svårt att säkerställa att studenterna, när examen utfärdas i sin helhet, kan visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. I intervjun med studenterna framkommer det också ett önskemål om att de under utbildningen kunde förberedas på ett bättre sätt på hur de själva ska hantera frågan om jämställdhet i det praktiska arbetet som lärare.

Förutom relevanta inslag av jämställdhetsperspektivet i ämneskurserna, så beskriver inte lärosätet hur de arbetar med dessa frågor på ett mer övergripande plan. I intervjun med lärosätets ledning framkommer det däremot att de arbetar med frågan på olika sätt. De har bland annat tillsatt en grupp som arbetar med lika villkor och på institutionsnivå arbetar de med bemanningsfrågor och arbetsbelastningsfrågor utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

Kursvärderingar och kursutvärderingar är en del av lärosätets systematiska kvalitetsarbete. Lärosätet har också planer på att be om systematiska studentåterkopplingar på de inledande kurserna i samhällskunskap. Beskrivningar av systematisk uppföljning och hur detta eventuellt omsätts i åtgärder saknas i självvärderingen.

Studenterna informeras om studiestöd vid kursstart för studenter med funktionsvariationer och att lärosätets språkverkstad kan hjälpa de studenter som behöver utveckla sitt akademiska skrivande. I självvärderingen skriver däremot lärosätet att det inte går att följa upp om studenterna använder stödet eller inte. Bedömggruppen ifrågasätter det med utgångspunkt i att enkätundersökningar genomförs regelbundet, där frågor om stöd är möjliga att ställa. Med utgångspunkt i svaren kan sedan åtgärder sättas in från lärosätets sida.

Programkommittén för lärarprogrammen vid lärosätet utlyser regelbundet medel för mer riktade kvalitetsåtgärder inom lärarutbildningen. De följer sedan varje år upp genomförandet och resultatet av dessa ansökningar, bland annat genom skriftliga rapporter och vid seminarier där samtliga institutioner är inbjudna. I intervjun riktas också viss kritik mot lärosätet, där det framgår att studenterna bara får någon enstaka återkoppling på de kursutvärderingar som de genomför. Studenterna menar att de har efterfrågat återkoppling, men att detta önskemål inte har uppfyllts som de önskat. Bedömggruppen rekommenderar lärosätet att se över frågan om återkoppling.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Lärosätet brister i viss mån i sin beskrivning av hur de konkret arbetar i ämnet samhällskunskap med att studenterna ska slutföra sin utbildning inom planerad studietid. I självvärderingen hänvisar lärosätet visserligen till det stöd som finns på program- och lärosätetsnivå, men det finns ingen redogörelse av vilken roll samhällskunskapsämnet har i sammanhanget. Bedömggruppen menar att lärosätet behöver förtydliga hur arbetet också sker inom ämnet samhällskunskap.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Studentperspektiv

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Det råder olika uppfattningar om studenternas möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande. Statsvetenskapliga institutionen verkar utifrån självvärderingen ha god dialog med studentsammanslutningen LärSam. En studentrepresentant därifrån deltar i blockämnesrådet som hålls en gång per termin och i ett didaktikråd som arbetar med att koppla ihop den didaktiska strimman under utbildningen. Enligt självvärderingen har studenterna bland annat bidragit till den senaste utvecklingen av ämnesdidaktiken inom samhällskunskapen.

Kursvärderingar är ett annat verktyg för studentinflytande som sammanställs och bearbetas systematiskt till en rapport som görs tillgänglig för studenterna. I intervjun framkommer däremot viss kritik när det gäller studentrepresentationen. Studenterna är osäkra på vilka forum de kan påverka

sin utbildning och om de har studentrepresentanter i samtliga forum. Av självvärderingen framgår att det finns en som studentrepresentant (som valt inriktningen statsvetenskap), vilket vi i bedömargruppen inte anser vara tillräckligt eftersom representanten inte kan spegla både den statsvetenskapliga och sociologiska inriktningen.

För att ytterligare stärka studentinflytandet skulle det vara positivt om en studentrepresentant också kunde delta på sociologiämnets utvärderande möte med kursansvariga, studierektor och studievägledare samt på högre nivå om beslut som fattas om utbildningen. Bedömargruppen menar att studenterna bör få en bättre information från lärosätets sida om vilka forum och råd de har möjligheter att delta i.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

Utbildningen på lärosätet är till stor del utformad och genomförs på ett sådant sätt att den är användbar och utvecklar studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Detta sker främst på lärosätet genom en tydlig organisation av VFU och genom alumnverksamheten. Det är också positivt att utbildningen för handledare har utvecklats till att vara mer skolnära och att intresset för den har ökat över tid. På detta sätt visar också lärosätet anpassningsbarhet till det omgivande samhället.

I intervjun med lärosätets ledning framkommer det däremot att alla VFU-handledare inte har genomfört handledarutbildningen. Utöver VFU och VFU-lärare som arbetar inom skolans värld har institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier och fakulteten för utbildningsvetenskaper en försöksverksamhet med partnerskolor. Det är ett gott exempel på samverkan, eftersom tanken är att campusstudenter ska kunna delta i den dagliga verksamheten i gymnasieskolan. Men det finns också ett antal faktorer som lärosätet bör tänka på i anslutning till partnerverksamheten.

De studenter som inte får vara med eller vill vara med i partnerverksamheten bör ändå få samma kvalitativa utbildning som de övriga. Enligt bedömargruppen finns det också ett värde i att uppleva olika skolmiljöer, och då kan det vara en fördel om studenterna får uppleva olika skolmiljöer i stället för en enda under hela utbildningen. Förutsättningarna som lärare kan se mycket olika ut beroende på vilken skola läraren arbetar på, och då är det givetvis bra om studenterna förbereds på de skillnader som finns. På så sätt blir de bättre rustade för den framtida arbetsmarknaden.

Samlat omdöme ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömning med motivering: *Inte tillfredsställande*

Att bedömningsgrunder är tillfredsställande eller inte och att mål uppfylls eller inte inom ämnes- och ämnesdidaktiska studier vägs samman med motsvarande bedömningar inom utbildningsvetenskaplig kärna. Denna sammanvägning framgår i det samlade omdömet för examenstillståndet, det vill säga för utbildningen i sin helhet.

När det gäller bedömningsgrunden personal är antalet lärare och deras vetenskapliga och pedagogiska ämneskompetens adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt. Den ämnesdidaktiska kompetensen bedöms däremot inte vara tillfredsställande kompetensmässigt. Till stor del är det en verksam gymnasielärare som ensam ansvarar för det yrkesrelaterade innehållet och för ämnesdidaktiken. Lärosätet har brister i den yrkesrelaterade kompetensen, som de själva är medvetna om. Lärosätet har planer på att anställa ytterligare en adjungerad adjunkt, för att öka den yrkeskompetensen i utbildningen. På både kort och lång sikt måste den vetenskapligt ämnesdidaktiska kompetensen stärkas vid lärosätet, för att studenterna ska få den kompetens som behövs för att verka som samhällskunskapslärare.

Lärosätet har en vetenskapligt inriktad miljö, där det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning. Lärarna bottnar i en vetenskaplig miljö på ämnesnivå där de bedriver forskning inom ämnesområden som har betydelse för samhällskunskapsämnet vid lärosätet. De flesta lärare, framför allt inom statsvetenskap, är ansvariga för kurser som har koppling till deras egna forskningsområden. Det finns också en koppling mellan studenternas val av ämnesområden under det självständiga arbetet och den forskning som bedrivs vid lärosätet. Lärosätet håller på att bygga upp en mer yrkesinriktad miljö, bland annat genom ett nätverk med samhällskunskapslärare i Uppsala kommun. Den vetenskapligt ämnesdidaktiska miljön har däremot brister, eftersom det saknas disputerade lärare inom forskningsfältet. Fakulteten för utbildningsvetenskaper har därför gjort särskilda satsningar på ämnesdidaktisk kompetensutveckling under de senaste åren. Syftet med satsningarna är att stärka den ämnesdidaktiska forskningsbasen bland annat i lärarprogrammen. Utöver detta har fakulteten för utbildningsvetenskaper under 2018 erbjudit en kurs i ämnesdidaktik, som har genomförts av bland annat lärare som finns på de institutioner som ger lärarutbildningen. I intervjuerna med lärarna framkommer att det är några enstaka lärare som har genomfört kurserna. Bedömargruppen ser de här insatserna från lärosätet som ett steg i rätt riktning, men att detta fortfarande är ett utvecklingsområde som måste åtgärdas.

Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, uppfylls. Lärosätet visar ett genomtänkt upplägg och en progressionstanke i sin självvärdering, där de första blocken ger bredd medan de senare blocken fördjupar kunskaperna. Bedömargruppen noterar däremot svagheter i en uttalad medvetenhet om delarna och deras relation till en helhet. Det finns till exempel ingen förklaring till att fördjupningen bara sker i statsvetenskap eller sociologi. Bedömargruppen saknar också till viss del ett resonemang om hur lärosätet ger studenterna möjligheter att få insikt i forsknings- och utvecklingsarbete.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. Studenterna får också kunskaper om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa metoder under sin utbildning. Bedömargruppen rekommenderar däremot att lärosätet framöver utvecklar hur de i ämnet samhällskunskap arbetar med relationen vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Målet att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls. Lärosätets självständiga arbeten styrker i stort att målet nås, även om arbetena skiftar i kvalitet. Lärosätet använder sig i hög grad av seminarieformen för att träna studenterna att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över ämnesinnehåll, och i den senare delen av ämnesutbildningen också av forskningsresultat. Detta

gäller även ämnesdidaktiken, där det finns ett exempel som beskriver hur studenterna får lyfta fram positiva erfarenheter i ett seminarium efter genomförd VFU.

Målet att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls inte. Enligt bedömargruppen så har utbildningen brister i ämnesdidaktiskt innehåll. Ämnesdidaktiken har ett marginellt utrymme i utbildningen och den ger också ett plottrigt intryck där den röda tråden och progressionen har brister.

Målet att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet för att stimulera varje elevs lärande uppfylls. Framför allt når lärosätet målet inom VFU, där studenterna förbereds för detta genom att hålla i en "minilektion" och genom besök av universitetslärare på VFU-skolan som ger återkoppling på en genomförd lektion. Studenterna examineras under VFU-kursen genom skriftliga auskultations- och praktikrapporter samt genom omdöme från besökande universitetslärare och VFU-handledare. Institutionen har anställt en adjungerad lärare för dessa besök som ska stärka yrkets legitimitet.

I ämneskurserna får studenterna kunskaper om jämställdhetsperspektivet på ett tydligt sätt.

Lärosätets arbete med uppföljning är i stort tillfredsställande. Kursvärderingar och kursutvärderingar är en del av lärosätets systematiska kvalitetsarbete. Lärosätet har också planer på att be om systematiska studentåterkopplingar på de inledande kurserna i samhällskunskap. Beskrivningar av systematisk uppföljning och hur detta eventuellt omsätts i åtgärder saknas däremot i självvärderingen. Återkopplingen till studenterna på de kursutvärderingar som de genomför bör ses över, och de bör också få bättre information om vilka forum och råd de kan ta en aktiv roll i, för att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Det råder olika uppfattningar om studenternas möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande. Statsvetenskapliga institutionen verkar utifrån självvärderingen ha god dialog med studentsammanslutningen LärSam. En studentrepresentant därifrån deltar i blockämnesrådet som hålls en gång per termin och i ett didaktikråd som arbetar med att koppla ihop den didaktiska strimman under utbildningen. Enligt självvärderingen har studenterna bland annat bidragit till den senaste utvecklingen av ämnesdidaktiken inom samhällskunskapen. För att ytterligare stärka studentinflytandet skulle det vara positivt om en studentrepresentant också kunde delta på sociologiämnets utvärderande möte med kursansvariga, studierektor och studievägledare samt på högre nivå om beslut som fattas om utbildningen. Bedömargruppen menar att studenterna bör få en bättre information från lärosätets sida om vilka forum och råd de har möjligheter att delta i.

Bedömningsområdet arbetsliv och samverkan är tillfredsställande. Utbildningen vid lärosätet är till stor del utformad och genomförs på ett sådant sätt att den är användbar och utvecklar studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Det sker främst på lärosätet genom en tydlig organisation av VFU och genom alumnverksamheten.

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Uppsala universitet

Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet samhällskunskap

Bilaga: 41-00374-18 UU_samhällskunskap_GY (003)

Använd en delningsmall per bilaga som delats.

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar skickas senast den 19 december 2019 till utvitsy@uka.se med kopia till sebastian.steele@uka.se. Ange **411-00374-18** i ärendemeningen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
4	2	8-9	Studenter inom både statskunskap och sociologi kan välja att skriva ett självständigt arbete med ämnesdidaktiskt fokus eller med ämnesfokus
4	3	1-2	Alla ämnesdidaktiska moment på Samhällskunskap D är obligatoriska, och har ingen koppling till om studenterna har ett ämnesdidaktiskt fokus på sina självständiga arbeten eller ej

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Uppföljning, åtgärder och återkoppling			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig